

До

**Научното жури по конкурс за заемане
на академична длъжност „професор“ при
Международно висше бизнес училище –
Ботевград**

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д-р Георги Георгиев Димитров, професор в Университета по библиотекознание и информационни технологии, на материалите, представени за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност „професор“ в Международно висше бизнес училище - Ботевград, област на висше образование: 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление: 3.6. Право (Информационно право)

В конкурса за „професор“, обявен в ДВ бр. 17, от 23.02.2018 г., съгласно решение на АС за нуждите на Международно висше бизнес училище – Ботевград, като кандидат участва Ирина Стефанова Цакова, доктор по право, доцент по Информационно право в същия университет.

Уважаеми членове на научното жури,

Със заповед № 152/26.04.2018 г. на Ректора на Международно висше бизнес училище - Ботевград съм определен за член на научното жури за заемане на академичната длъжност „професор“ в МВБУ по област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление: 3.6 Право (Информационно право). С решение на назначеното жури съм определен за един от рецензентите в конкурса.

1. Общо представяне на получените материали.

Представеният от Ирина Стефанова Цакова комплект материали на хартиен и електронен носител е в пълно съответствие с Правилника за развитие на академичния състав на Международно висше бизнес училище – Ботевград и включва необходимите документи за удостоверяване на изискваните от ЗРАСРБ и правилника за прилагането му. Представените документи отразяват пълното изпълнение на всички изисквания за етапите на процедурата по обявяването на конкурса и неговото провеждане.

Кандидатът се представя на конкурса с общо с 26 публикации, отговарящи на изискванията на действащите академични стандарти. Те са структурирани в: монографии – 2 бр.; студии - 2 бр.; научни статии – 14 бр.; научни доклади – 5 бр.; учебници – 5 бр. (вкл. Колев, Т., Цакова И., Право и Интернет. Въведение в правото и правното регулиране на виртуалното пространство. Университетско издателство „Св.Климент Охридски”, 2015 г.). Самостоятелно разработени публикации – 26 бр., в съавторство – 5 бр. По-голямата част от тях – 26 бр. са издадени на български език и 5 бр. на чужд език. Монографиите, студиите и статиите са публикувани в академични издателства и специализирани списания, а научните доклади в тематични сборници и са презентирани на научни конференции.

За рецензиране в настоящия конкурс са представени една монография: „Електронният документ като доказателство в гражданския процес”, С., изд. Авангард Прима, 2018 г. и три статии: „К вопросу об электронном управлении и унификации метаданных /на материалах ЕС и Болгарии/“, Научный журнал Алтайский вестник Финансового университета при Правительстве РФ, ISSN 2541-9919, №2,, в съавторство с проф. д-р Людмила Мукова, „Формална доказателствена сила на електронния документ /Кратък коментар на съдебната практика/, сп. Търговско и облигационно право, ISSN: 1313-8133, Издателски комплекс Труд и право, кн. 2, 2018 г.

2. Кратки биографични данни за кандидата.

Ирина Щакова е магистър по право на СУ „Св. Климент Охридски”, Юридическият факултет. През февруари 2009 г. придобива научната степен доктор по право, като защитава докторска дисертация на тема: „Правно регулиране на социалното взаимодействие във виртуалното пространство”, СУ „Св. Климент Охридски”, Юридическият факултет, Катедра „Обща теория на държавата и правото”. От 2004г. до момента е преподавател по учебните дисциплини дисциплини „Основи на правото”, „Търговско право”, „Право и Интернет” в Международно висше бизнес училище – Ботевград. През 2018 г. е хоноруван преподавател по дисциплината „Право и интернет“ в Университета за национално и световно стопанство, София. От 2002г. до 2017 г. е адвокат в Софийска адвокатска колегия. От 2017 г. до момента е главен експертен сътрудник в Комисията по правни въпроси на Народното събрание на РБългария. От 01.06.2013 г. до момента е правен експерт в Европейски център по законодателство анализ и усъвършенстване на съдебната практика. Тематична област: Право на информационните технологии, електронно правителство и електронно управление. В центъра извършва аналитични изследвания и анализи върху правната система, отделни отрасли, правни институти, конкретни правни норми и практика по правоприлагане. Член е на управителния съвет на „Европейски център по законодателство, анализ и усъвършенстване на съдебната практика“. Член е на Работна група за изработване на Оперативна програма „Добро управление“ 2014 – 2020 г. Член е на Академичния съвет на Международно висше бизнес училище. Владее английски и руски езици.

3. Характеристика на изследователската (творческа) и преподавателска дейност.

Научно - изследователската работа на Ирина Щакова следва да се разглежда и оценява в неразделно единство с преподавателската ѝ дейност. Като преподавател в МВБУ, доц. Ирина Щакова упражнява достатъчна по

обем учебно-педагогическа заетост в редовната, задочната и дистанционната форма на ОКС „Бакалавър” и ОКС „Магистър”, в рамките на следните академични курсове: „Основи на правото” и „Право и интернет”. В съответствие с депозираната справка през последните шест семестъра в рамките на трите поредни учебни години /2015 – 2018г./, доц. Цакова реализира общо 1140 академични часа аудиторна заетост във висшето училище. Едновременно тя е автор на 6 учебни програми. През последния тригодишен период е научен ръководител на 8 и рецензент на 4 магистърски тези. Разработените учебници отговарят на академичните стандарти за организиране на учебния процес в конкурентна среда и на научната специалност на обявения конкурс. В тяхното съдържание е отразен натрупаният научен опит и познания на автора върху академичните практики във висшето образование.

Научната дейност на кандидата се отличава с последователност и задълбоченост. Това личи както от докторската ѝ дисертация, издадена като монография през 2004 г., така и от статиите по нейната тема преди и след защитата на дисертацията. Тя има особени умения в работата с документите, при чийто коментар се проявява нейната стабилна правна подготовка, езикови знания и възможности за сравнителен анализ.

Като хабилитационен труд е представена монографията „Електронният документ като доказателство в гражданския процес”, С., изд. Авангард Прима, 2018г., в обем от 321 стр. Трудът е задълбочено изследване на важна и спорна тема, свързана с представянето на електронния документ като доказателство в гражданския процес.

Опитът за задълбочен анализ на законодателство, свързано с обективиране на информацията на електронен носител е само по себе си принос в областта на правната теория и в частност на Информационното право.

С разработването на този важен въпрос, Ирина Цакова си поставя и високи познавателни цели - да запознае българския читател, студентите и специалистите по право с въздействието на спецификите на електронните писмени доказателства като източници на информация за правно- и доказателственорелевантните факти върху принципите на гражданското съдопроизводство и общите правила на доказването в гражданския процес.

Научният труд се състои от увод, три глави: „Функционални характеристики и правен режим на електронния документ”, „Процесуалноправни особености на електронния документ като доказателство в гражданския процес” и „Формална доказателствена сила на електронния документ”, заключение и списък на литературата, с общ обем 321 стр. на хартиен носител.

Монографията е написана с научна добросъвестност при представяне на документалния материал и становищата на отделните автори по въпросите. Същевременно са направени и значими и самостоятелни изводи. Стилът е много ясен и разбираем. В първия параграф авторът отделя внимание на електронния документ като писмено доказателствено средство. В исторически план е проследено развитието на понятието за електронен документ и неговите легални дефиниции в европейското и българското законодателство. Анализирана е функционална идентичност на електронния документ, като авторът прави извода, че като обект на нормативното регулиране, електронния документ следва да се възприема по-скоро като технологичен процес. В тази връзка е отделено внимание на въпросите за индивидуализацията на електронния документ и неговите метаданни. Интерес представлява изследването в частта отделена на правния режим на електронно съхранената информация /electronic stored information, ESI/ в страните от Общото право / The Sedona Principles Addressing Electronic Discovery, Federal Rules of Civil Procedure, FRCP, CPR PD31 Practice Direction 31B – Disclosure.

Във втория параграф (Процесуални особености на електронния документ като доказателство в гражданския процес) са разгледани съществени за процесуалноправната теория въпроси, като: спецификите на електронния документ в контекста на отношението „изявление – материален носител – начин на материализиране на изявленietо”, изясняване на понятието за документ и функционална връзка между информация и материален носител, определяне на спецификите в отношението „автор – електронно изявление”, анализ на средствата за автентификация на електронните изявления, създадени, изпратени, получени и съхранени чрез електронни средства; пето: определяне на техниките за посочване, представяне и събиране на електронни документи в качеството им на доказателства в граждански процес. Анализът е подкрепен изследване на практиката на административните съдилища по въпросите за връзката между информация и материален носител в контекста на спорове по прилагане на режима за достъп до обществена информация.

Третият параграф /Формална доказателствена сила на електронния документ/ е разделен на две части. В първата част се разглеждат функционални аспекти на процесите, свързани с идентификация на лицата, автентификация и цялостност на електронните изявления, същност и правен режим на електронните удостоверителни услуги. Тя е логически свързана с втората част, която е посветена темата за автентификацията на електронни изявления, създадени, изпратени, получени и съхранени чрез електронни средства за създаване, обработка, съхранение и пренос на данни, на електронния документ и в тази връзка с формалната доказателствена сила на електронния документ. Анализът се основава на съдебната практика, свързана с признаване на формална доказателствена сила на електронни изявления, разменени чрез електронна поща (e-mail), чрез затворени електронни системи, в интернет форум и фейсбук. В посочения контекст са

разгледани нормативни режими за автентификация на електронни изявления в Германия, Франция, Русия.

Като принос на автора в съвременната правна теория може да се посочи опитът за изясняване на спецификите на понятието „електронен документ“ в контекста на отношението „изявление – материален носител – начин на материализиране на изявлението“ и функционалната връзка между информация и материален носител. Направено е разграничение между статичен документ и документ с динамичен характер, както и „Съществуващ“ и „несъществуващ“ документ. Извършеният анализ на общите правила на доказаването в гражданския процес и доказаване с електронни документи. Анализът на процесуалните действия при посочване и искане за събиране на електронни документи, допускане на електронни документи като доказателствени средства в процеса. Изведените примерни техники за посочване, представяне и събиране на електронни документи. Анализът на средствата за автентификация на електронни изявления, създадени, изпратени, получени и съхранени чрез електронни средства за създаване, обработка, съхранение и пренос на данни.

4. Лични впечатления от кандидата

Познавам доц. д-р Ирина Цакова и личните ми впечатления от нея са положителни. Считам, че през годините тя се изгради като добър юрист, приложен научен работник и уважаван колега.

5. Мнения, препоръки и бележки по дейността на кандидата.

Впечатлението ми от кандидата и нейното творчество, а също и професионалните й качества е позитивно. Препоръката ми към нея е да използва своя научен потенциал и практически опит в развитието на ИКТ правото.

Заключение

Документите и материалите, представени от доц. д-р Ирина Щакова, отговарят на изискванията на ЗРАСРБ и другите приложими нормативни актове.

Кандидатът в конкурса е представил достатъчен брой научни съчинения, публикувани след получаване на образователната и научна степен „доктор“ и академичната длъжност „доцент“. В трудовете на кандидата има оригинални научни и научно-приложни приноси.

Смятам, че доц. д-р Ирина Щакова съответства на изискванията за заемане на академичната длъжност „професор“. Предлагам на научното жури да приеме положително становище по отношение на кандидата в конкурса и да предложи на Академичния съвет на Международно висше бизнес училище - Ботевград, да избере доц. д-р Ирина Стефанова Щакова на академичната длъжност „професор“ в област на висшето образование: 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление: 3.6. Право (Информационно право).

18 май 2018 г.

.....

Проф. д-р Георги Димитров